

Selmezbányai Híradó.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. K. VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.	

Felolós szerkesztő és kiadó:

VÖRÖS FERENCZ.

Laptulajdonos:

JOERGES AGOST özv. és Pia

A lapot illető szellemi közlemény, valamint az anyagi rész is a kiadóhivatatra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 frt., ezentúl minden megkezdett 100 szonál 50 krral töb
Magánhirdetésekké megállapodás szerint számítottak.

Nyilt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélegdíj minden hirdetésért 30 kr

== Kéziratok nem adatk vissza. ==

Hivatalos rész.

6648. sz.
1896.

Selmecz és Bélabánya sz. kir. város közönségéhez!

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége, a belügyminiszter úr 3704/eln.96. szám alatt kelt értesítése szerint, Selmecz és Bélabánya sz. kir. város közönségének a magyar állam ezeréves fennállásának megünneplése alkalmából kifejezett hódolat nyilatkozatáért, legmagasabb köszönetét nyilvánítani kegyeskedett.

Ezen főispáni közlést van szerencsém a trhat. biz. közgyűlésnek idei 297 sz. határozata értelmében hódolatteljes tudomásvételt céljából a n. érdemű v. közönség tudomására hozni.

Selmezbányán 1896 évi szeptember hó 12-én.

Szitnyai József,
polgármester.

5796. sz.
v. k. 1896.

Hirdetmény.

Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben több egyen betegedett meg a rozsgomba evése által, a további hasonló bajok megelőzése végett ezennel elrendelem, hogy:

I. a város területén gombát hazakban eladni vagy venni tilos;

TÁRCZA.

Fin de siècle.

Bizony, bizony ma-holnap azt se l'om,
Ha számba veszem az új iskolát.
Hogy versemet miképen írhatom,
Hogy azt miképen téri a világ!?
Ezernyi gondok bántják lelkemet,
A tervek egymást rongják és szövik, —
Magyar ütemben írjam versemet,
Vagy jobb a láb, a hosszú, a rövid?

De bánja kö! . . . Folytatni azt fogom,
Mi kezdve van az első sorba' fent,
Kinek nem jó: vehesse hát zokon,
Ha önmaga különbet is teremt.
Könnyű megjelni másban a hibát,
Mi rossz: hamar meglátja a gonosz,
Rút gúnykaczajba tör ki a világ
S ez nem elég: reá még ostromoz.

De hagyjuk ezt . . . mellékes érdekek . . .
Ilyen a mult, jelen, lesz a jövő.
Hisz roka mindig, mindig létezett,
Melynek mindig értelem a szölv.
Ugassanak! A lárna mit se ér
Barhogy zajong, ha bármilyen szilaj,
Barhogy viszhangzik is a messze tér,
Lesz még idő, hogy el hal a zsvaj! —

Teremtő ifjú óriásokat
Ne nézd világ, őket miibe se vedd,
Munkálnak ők, cselekszenek sokat
S munkájuk megsem szerze érdemet!

2. Gomba csakis a főtéren és pedig a városháza és tőlttempon közli zárt helyen árulható, a hol az a t. főorvos által naponta vizsgálva lesz.

Az ezen rendelkezés ellen vétők az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-a alapján 300 frtig terjedhető bírsággal foglank büntetetteti.

Selmezbánya, 1896. szeptember 9.

Krausz Kálmán főkapitány.

5843. sz.
V. V. 1896.

Hirdetmény

a népfelkelés jelentkezéséről.

Az 1893. évi XXXVII. törvényczikk alapján mindazon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a honvédségben ezek póttartalékban vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képezettek, kik népfelkelési (rózsaszini) ajánlati lappal el vannak látva f. évi október-hó 13-án és 14-én Selmezbányán az óvári tornateremben személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak és pedig a következő sorrendben:

F. é. október hó 13-án reggel 8 órától kezdve az 1854-1860 évbéli születésűek, f. é. október-hó 14-én reggel 8 órától kezdve az 1861-1877 évbéli születésűek.

Az írásbeli jelentkezéshez a rendőrkapitányi hivatalban ingyen „Jelentkező lap” kapható, melynek kitöltésére névze a rendőrkapitányi hivatal és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást.

A személyes jelentkezéskor az utolsó katonai okmány (vélgöbcs-átó levél, kileltéhibonyitvány, ajánlati lap) elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó.

Sergők mindenbe' változást kíván,
Más lenne állaluk a századunk,
Szívünkbe ördög-élvüket szívan:
Fel nem ismerjük aztán önmagunk!

Igen, ők változást óhajtanak
Minden dologba, egytől és egyig,
Csak úgy ömölnek a hívó szavak,
A lobogót esábitva lengetik,
Mig ösmeretlen: ugy a bűn is szép,
Követve azt: annál inkább sajog,
Itt is megbánja mind, ki félre lép,
S nagyobbak lesznek majdán a bajok.

Ha a világba' változik a rend,
Az erkölcsünk oda lesz, oda,
A te napod, boldogság, elpihent,
Igazság és jog nem lesz már soha!
Mivő leszünk, ha ez beteljesül,
Ha a gonosznak int a győzelem?
Nem jó-e majd vétkinkre érdemül
Egy új vizár, pusztító bősé elem?

Világ, világ nem féled istened,
Hogy egykoron kemény boszúra kél?
Nem gondold, hogy bűnöd elmetet
S az sujt agyon, mi által-vékezel?
Fordulj a jóra, van időd elég,
Vesd el a századvégi iskolát,
Olyan legyél, minő valál eklebb,
Ne hídd sosem az ördögök szavát!

S poeta társaim figyeljete,
A nemzeteknek oktatói ti,
Dalunkba' régi langok égjenek,
Hiszen a nép szavunk mindig hiszi.

Az itt tartózkodó de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfelkelők hasonló minőségben és módozatok között tartoznak jelentkezni mint a magyar honosok.

A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2—5 meg 100 frtig terjedhető pénzbéli büntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel, büntetettik.

Selmezbányán, 1896. évi szeptember hó 11-én

Krausz Kálmán, rendőrfőkapitány.

A mi még hiányzik.

II.

Sajnálattal hoztam fel a zene tanulása mellé értvül a hasznosság szempontot; jobban szerettem volna, ha erre hivatkoznom nem kellett volna, mert a muzsáknak megvan az a szabadalmuk, hogy mihelyt csupán hasznosság érdekéből szegődik valaki hozzájuk, azzal soha sem kötnek barátságot s lelkük annak lelkével sohasem forr egybe.

De a kényszer-helyzet késztetett a hasznosság szempontnak is felemlítésére, s így ha már benne vagyok, azt a nézetet is kockáztatom, hogy nincs a világon oly hálados pályá, mint a muzsák-é. A ki ezt kellő képességgel, lelkesedéssel, no meg a Förtuna istenasszony segítségével futja meg, annak nincs oka megbánni, hogy erre a kevéssé ismert, amál gyakrabban félreismerit pályára lépett.

Ámde az első lépést oly nehéz megtenni, ha annak a pályának az útja oly kevéssé ismert előttünk, s ha a viszonyok annyira el-

Erköles ömöljön el az éneken,
A jó igazság és a régi jog,
A forma semmi . . . mérték vagy, ütem
S akár elől rimelnek a sorok!

Félegyházi Endre.

Ajánlás.

A kis lánykát szeretem,
A nagyokat meg jobban,
Az én szívem, ezen hü sziv,
Mindig csak értük dobban.

De a lányok szivtelenek
Engem nem vesznek észre,
Pedig én nem válogatok,
Hajlok minden részre.
Mindgy nekem, mindgye bizony,
Szöke-e, vagy barna,
Csak olyan legyen, persze szép,
A ki engem akarna.

Aki, ha mondom szeretem,
Mondja roa, hogy: én is,
És hoghya e két szó igaz,
Ez a legszebb poézis.

És leányok, legyetek bár
Kicsinyek avagy nagyok,
Annit elarulok néktek,
Hogy szöke fiu vagyok.

Hoghya néha unatkozotok,
Vagy elhagyott kedvestek
Gondolatok majd én reám,
Ha imádót kerestek!

Mert kis lányokat szeretek,
És nagyokat még jobban,
Az én szívem, ezen hü sziv,
Mindig csak értük dobban.

Január.

zárnak tőle bennünket, mint a hogy minket ez ősbányaváros viszonyai csakúgyan elzárnak tőle.

Szót se szólnánk a tárgyról, ha nem látnók más városok példáját, a hol számára névze kevesebb intelligens erőből alakultak s állanak fenn a miénkél jobban szerveztek, magasabb művészeti fokon álló intézmények, zenekörök.

Az a szétagulóság, a mit társadalmi életünk egész mezéjén tapasztalunk, itt is megvan, kárára az összességnek; mintha nem hangzanék már negyedszázad óta felénk és pedig nem kisebb helyről, mint a legmagasabb trón zsámolyáról a legkitűnőbb program, a melyet ha mi is elfogadnánk s szorosán hozzá tartva magunkat, azt hűen lejátsszánk, betelnék e girbe-görbe városunk minden ó-német és modernizált hajléka a zenélő muzsa iránti szeretet szellemével, oly annyira, hogy azt semmi politikai vagy társadalmi jellegű változás onnan ki nem irthatná, s vele szívesen társulna csakhamar a többi muzsa is szellemünk gyarapodására, lelkiünk épülésére, s szóval: közműveltségünk fejlesztésére, s műkedvelőinket csakhamar ott látnók a pálmáért küzdők között a pécsiék, debreczeniek, egriek mellett.

Ez a program nagyon egyszerű; csak kétszóból álló, ebből a kettőből: viribus unitis.

Hogy vannak erők, a melyeket egyesíteni lehetne és kellene is, azt bizonyitanunk fölösleges; általános ismeretek nyilvános szerepléseikből.

Midőn az egyszerűségében is nagyszerű műsor elfogadását ajánlom, el nem mulasztatom, hogy azon okok egyikére rámutassak, a melynél fogva az erőknek e kívánt egyesítése eddig meg nem történt, illetve jó hosszú idő óta abban maradt.

Az ok egyszerűen az volt, hogy közönségünk nem érezte ez egyesítés szükségét, hisz van itt egy testület, a mely évről évre a legnagyobb készséggel, ifjúi hévvel és áldozatkészséggel gondoskodott közönségünk zenei igényeinek kielégítéséről az u. n. hangversenyek képeiben.

Hogy ezek az igények, mennyire egyeztek meg a muzsák igényeivel, ezt e helyen mérlegelni nem akarom; de az több mint valószínű, hogy a zenei ismeretek terjesztéséhez, a zenei műtervek fejlesztéséhez nem járultak hozzá szám-

bavehető mértékben. Ezt attól a testülettől, mely évről évre változott úgy közreműködő tagjait mint rendszerét illetőleg, nem is lehetett várni; hisz a rendszeres munka bevezetésének nem utolsó kelléke: az állandóság hiányzik az akad. ifjúság testületében, mint a mely 10 havonként változik. Annak a zenének nagyobb részét, melyet nyilvános előadásaink élveztünk, Magyarország összes középtanodái szállították ide mi hozzánk, a nehéz alapvető munkában kevés részünk volt, s ha egyes erők verődtek össze egy-egy ideiglenes jellegű korre, ez esetben inkább csak az együtt tartásra szorítkozhatott azok vezetője, a mi ily viszonyok között szintén érdem.

Ha már ezekre az ideiglenesen összehállott műkedvelő körökre tévedt a tollam, el nem mulasztom ezzel kapcsolatban annak felemelítését, hogy ennek az egyívű tömörülésnek jelensége is csak azt bizonyítja, hogy a viribus unitis való működés óhajja megvan a lelkesebbeknél, a kik szívesen állanak rendelkezésére avatott vezetőknek azzal az ismeretükkel, melyet Debreczenben, Kolozsvárt, Pécsen, Kassán, N. Enyeden stb. szereztek.

Értsék meg ez óhajt azok, a kik a vezetésre hivatvák, fejlesztzék a kivitelig az általunk ajánlott tervet.

Hogy kikre vár e feladat jelen viszonyaink között, azokat megnevezni nem fogunk kénsni e soraink folyamán.

(Folyt. köv.)

A turista ügyhöz.

Nem szívesen látom a turistagyűneket oly módon tárgyalást, a minőben az utóbbi időben az úgy szóval, mint papíron részessül.

Másfél évtized előtt kiesnylést gúnyt tűrve néhány lelkes ember beáll a turistagyűneke szolgálatába s kiűzöttek ennek részére méltatóndó helyet, szerez a turistának nevet, s az anyaga egyesület támogatása mellett lábra állít egy egyesületet, mely azóta mint egyesületnek legmozgékonyabbja ismeretes, és a test edzését, a kedély ápolását, ismeretek terjesztését, a népjelölő elmozdítást előző számos intézkedésnek létrehozója.

Az idő változatok s e változás az egyeletre is nagy befolyást gyakorolt, úgy hogy idővel fájószívet bár, s a kegyeletes érzésnek fentartása, ápolása mellett, megvalunk az anyaga egyesülettel, melynek létünket köszönhetük, s áptarolunk a központúhoz, abban a tudatban, hogy ott nagyobb szolgálatot tehetünk a turista gyűnek, s különösen a magyar turistáknak.

dolog olyan borzalmas tragédiát csinálni a dologból, mint a milyen egy hajónak százezreket érő kínai rakományával együtt, a levegőbe való röpítése! Még ha előbb kirakta volna az értekes kínai árukat, hajgyán!... Azt, hogy valakit Durandnak kívának, nem lehetünk enyhítő körülmények!

Még számtalan Durand-dal találkozom azután a kölcsönkönyvtárban.

Az egyik okos volt, a másik ostoba, a harmadik pazarul költelező, a negyedik gyalázatosan fukar, az ötödik költői hajlamu, a hatodik prózái, mint egy beszózt hal... sőt egy külsőleg egészen igénytelen könyven találkoztam egyszer egy egészen kifogástalan szeretetreméltó és kedves Duranddal, de a Durandokkal szemben táplált előlételemnél fogva, ezzel se tudtam megbarátkozni.

Ilyen előzmények után ültem be a Vigszínház nézőterére, annak a vitám árnyalatu színháznak a legutóbbi premiéréjén. A színlapon fehérrel feketére ez volt az nyomatva:

Durand és Durand

— Bohózat 3 felvonásban. Irtá: Ordonneax és Valabrégue. Fordította: Kürthy Emil. — A Durandoknak irodalmi emlékeimben való legelső ósapja merílt fel emlékezetemben; a felszarvazott tengerészkapitány, feketeszemű asszonykájával, csabítojával és értekes kínai rakományával teli hajóval és valami csónés borzalom futott végig a hátamon. Egy nappal a bemutató előadás előtt találkoztam ugyan a Nepszínház hatalmas kis színezőbejárója előtt Kürthy Emil íróársammal, a ki így szólt hozzám: — Erősítse meg holnap estére az oldalbordáit mert még soha életében nem kagazott annyit, mint a mennyit holnap este kagazni fog.

A válás nehézségeit esak e szent meggyőződésünkön közdhetik le, mert tudomásunk, lelkismerésünk szerint sokkal tartozunk a Kárpátanyaegyesületnek, s így a hála kötelékét megszakítanunk nem volt, nem lehetett szándékunkban. Emellett az erős hálaérzet mellett egy más, szintén erős érzésnek kellett helyet foglalni keblünkben, hogy végre elhatároztuk magunkat a külsőre, és e más érzésünk a magyar nemzeti érzület volt, mely a központi vezetés alatt teljesebb kielégítést vált találni.

Egész lélekkel állottunk aztán a testvérzászló alá melyet egy általunk jól ismert, a próbát kitűnően megállott hajónak lobogtatott s el nem feleltünk az anyától megleghangon elbuszúznifölleken köteleltség szerűen, s tegyük hozzá őszinte köleségérzetből.

Alig néhány év választ el bennünket e nagy alakulástól s a jövőbe néző remény azzal táplál bennünket azóta, hogy így jobb lesz.

Valljuk meg, hogy leszámítva egyes apróbb tévedéseket, nem is volt eddig még okunk e reménnyel megvalnunk.

Még a congressus sikerelensége se riaszton el bennünket az új testvértől, melyről nemcsak a erős ödést várunk, de melyet erősíteniünk is kötelelenségünk.

Nem mindig az embereken van ám a gyengeség, mely egyes egyleteket időszakonként megleg; gyakran a viszonyok támasztják a bajt, olyan viszonyok, melyeken emberi erő nem, s csak az idő, a viszonyok újja alakulása segíthet, s ha ez időt megvárjuk, tovább folytatva kívánt kitartással munkánkat, bizony centérünk. Ilyenkora csüggedésre hajló lelkek adják áta vezér szerepet azoknak, akikben erősebb a hit, nagyobb a kitartás és bizalom.

Hogy a mai viszonyok nem mondhatók éppen kedvezőnek a magyar turistáknak névze, ez még nem bizonyít a mellett, hogy minden áron váljunk a testvértől, a kivel egy nagy eszme szolgálatában kötöttünk frigyot; — de még azt sem szabad ám felednünk, hogy a századégy szellem nemcsak a turistáknak, de más intézmény fejlődésének, más eszmeke testet öltésének is utját állotta, sőt maga a millenniumi év is a inaga magasztos hivatásának teljesítése közben számos esírárt föjtött el, számos erőt szílt fel önmagába mely egyébként más alakban vált volna a nemzeti, társadalmi élet tényezőjévé.

Nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a millennium megalkotásához a mi erőnkönk is sok szívidott, fel még pedig rovásunkra.

Ugye e felszívdás csak ideiglenes; maholnap bezáródik az ez év és mi ismét együttes erővel, a testvéri jobbnak támogatása mellett folytathatjuk megkezdett munkánkat, melynek célja egy erős magyar nemzeti turista egyesület.

Még egyes embertől is rossz néven vesszük, ha barátját, testvérét egy kis felhő láttára magára hagyja még azt a posztó gubát sem szoktuk ok nélkül eszelegtetni, váltogatni, annál inkább elvárjuk, elvárja a

— Ugyan min? — kérdeztem tőle.

— A vízszínház új darabján, a Durand és Durand-on!

Ennek a kedvező jóslatnak dacára azonban se tudott elmaradni fentebb említett háborzongatásom.

— Szegény Kürthy kollegám, — monologizáltam magamban, miakkal a színház meglett közönséggel, — hogy még kacagati tudják a Durandokon? S hozzá még ketlön?!... Ön bizonyosan nem ismeri a fekete szemű asszonykát, a szép katonatisztet, meg az értekes kínai rakományt, a kit s illetve a melyet a borzalmas Durand a levegőbe röpített hajójával együtt! En azonban ismerem ezt a viperafajzatot, a mely úgy csinálja a legborzalmasabb tragédiákat, mint a hogy a magunkfajta ember egy cigarettára gyujt rá!... Csaldók! Nem fogok kacagani a legenyhébb mosoly is rá fog fagnyi az ajkamra!...

... Azután felgördült a Vigszínház függőgye és legördül, aztán újra felgördül, meg újra legördül s a harmadik felvonásban ismét fel és ismét le e mikor vége volt Ordonneaux és Valabrégue urak darabjának, a színházból kitűdülő közönség tömegében egy orvosbarátomat vettem észre, a ki kiváló szakember a svédgimnasztikában és a lírikus versek költésében.

— Hahaha! — kacagtam én. — Kedves doktor hahaha... írjon nekem, hahaha... .

— Hahaha! — kacagott ő. — Mit? Hahaha! Egy... hahaha!... lírikus... hahaha!... verset?... Hahaha!

— Hahaha! — kacagtam újra én. — Nem, hahaha... Valamit a kacagógórs ellen... Hahaha!

Karácsonyi ajándékul a „Pesti Hirlap“ nagy képes Naptára.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Példányszám 50,000.

Mutatványszámokat ingyen.

Munkatársak:

Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Dr. Kenedi Géza felelős szerkesztő, Borostyáni Nándor, Kozma Andor (Koboz), Morgenstern Gusztáv, Murai Károly, Sas Ede, Kóbor Tamás stb.

Előfizetési díj:

	Csak			
		PESTI HIRLAP		PÁRISI DIVAT-tal
				együtt
Egy évre		14.—		18.—
Fél évre		7.—		9.—
Negyed évre		3.50		4.50

Minden hóban jegyzéknapló.

Kiadóhivatal: Budapest váci-körút 78. szám.

Báli, menyasszonyi öltözetek. Egyszerű öltözetek párisi izléssel.

Mutatványszám ingyen.

PÁRISI DIVAT

Megjelenik hetenkint egyszer.

SZINES, ÉLŐ MODELLEK UTÁN KÉSZÜLT FÉNY-NYOMATU KÉPEKKEL,

SZABÁSRAJZOK, KÉZIMUNKÁK, ILLUSZTRÁLT REGÉNYEK STB.

Takarékosság izlés mellett.

Kimerítő magyarázat.

LEGSZEBB ÉS LEGOLCSÓBB MACYAR DIVATLAP

Előfizetési díj:

	Csak			
		PÁRISI DIVAT		PESTI HIRLAP-pal
				együtt
Egész évre		8.—		18.—
Fél évre		4.—		9.—
Negyed évre		2.—		4.05

Kiadóhivatal: Budapest, váci-körút 78. szám.